

- ๒ -

แก่นางพ่าย ประมาณปลายเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ นายล้วน อินน่อง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ลาน อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน เรียกประชุมลูกบ้านซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งให้มาพบผู้คัดค้าน และกล่าวต่อที่ประชุมให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ก่อนวันเลือกตั้งนายบุญมี เงินคำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ลาน อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน กล่าวกับลูกบ้านซึ่งมี สิทธิเลือกตั้งว่าขอฝากผู้คัดค้านด้วย และนายทรงเดช สมลา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ตำบลแม่ลาน อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน กล่าวกับลูกบ้านว่าให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน และนายทรงเดชมักจะประกาศผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้านว่าควรที่จะเลือกคนใหม่ดีกว่า การกระทำของนางทองใบเป็นการจงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ส่วนนายล้วน นายบุญมี และนายทรงเดช เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่ เป็นคุณแก่ผู้คัดค้านโดยหาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ขอศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๘ วรรคสี่ ประกอบพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า นางทองใบมิได้สัญญาว่าจะให้เงินแก่นางพ่าย หากนางพ่ายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน นายล้วนเรียกประชุมลูกบ้านประจำเดือน

/ตามปกติเพื่อ

- ๓ -

ตามปกติเพื่อแจ้งนโยบายที่ได้รับมาจากการประชุมที่อำเภอผู้คัดค้านไปร่วมประชุม
ในฐานะลูกบ้านคนหนึ่งของหมู่ที่ ๓ นอกจากนี้ยังมีผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลแม่ลานเขตเลือกตั้งที่ ๓ (หมู่ที่ ๓) ทั้งหมด ๕ คน ซึ่งรวมถึง
นายทวี เป้งปานัน ไปร่วมประชุมด้วย หลังเสร็จการประชุมผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลทุกคนได้กล่าวแนะนำตัวต่อที่ประชุม นายล้วนไม่ได้พูดหาเสียงให้แก่ผู้คัดค้าน
แต่อย่างใด นายล้วนไม่เคยถูกร้องเรียนหรือกล่าวหาว่าวางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้ง
นายทวีเป็นผู้สนับสนุนและหัวหน้าของนายคมสันต์ อีกทั้งเคยได้รับการแต่งตั้งจาก
นายคมสันต์ให้เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานในขณะที่นายคมสันต์เป็น
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานครั้งก่อน นายบุญมีเคยเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ แต่ลาออก
จากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแล้ว ในขณะที่นายบุญมีดำรงตำแหน่งอยู่นั้นไม่เคยหาเสียงให้ผู้คัดค้าน
แต่หาเสียงให้หลังจากลาออกจากตำแหน่งแล้ว นายทรงเดชไม่ได้พูดหาเสียงกับลูกบ้านให้ลงคะแนน
เลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน และไม่ได้พูดประกาศผ่านเสียงตามสายหาเสียงให้ผู้คัดค้าน พยานผู้ร้อง
ในเรื่องนี้คือ นางวิมล เมืองนิม และนายสุชิน เมืองนิม ซึ่งเป็นสามีภริยากันนั้น เป็นผู้สนับสนุน
และหัวหน้าของนายคมสันต์ นายทรงเดชไม่เคยถูกกล่าวหาหรือร้องเรียนว่าวางตัว
ไม่เป็นกลางในการเลือกตั้ง ผู้ร้องสืบสวนสอบสวนไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

/สมาชิกสภา

- ๔ -

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐๓, ๑๐๔ และระเบียบ
คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๕
ขอให้ยกคำร้อง

ทางไตสวน คู่ความทั้งสองฝ่ายส่งบันทึกคำพยานและคำคัดค้านแทนการมาเบิกความ
ของพยานต่อศาลตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่
เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและ
ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๔

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งไตสวนประชุมปรึกษาแล้ว ขอให้จริง
เบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลแม่ลานในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านเป็นผู้สมัครหมายเลข ๒
ได้รับการเลือกตั้งตามประกาศผลการเลือกตั้งของผู้ร้องซึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑
นายคมสันต์ กันทะกุล ผู้สมัครหมายเลข ๑ ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องและผู้ร้องรับเป็น
เรื่องคัดค้านเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๑ อ้างว่าการเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม ผู้ร้องสืบสวนสอบสวนแล้วมีความเห็นควรให้มีการเลือกตั้งใหม่จึงยื่นคำร้อง

/เป็นคดีนี้

- ๕ -

เป็นคดีนี้ ปัญหาต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุให้ต้องจัดการเลือกตั้งใหม่ตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่ ผู้ร้องกล่าวอ้างเหตุในการขอให้จัดการเลือกตั้งใหม่ประการแรกว่า นางทองใบ ยาตา น้องสาวของผู้คัดค้านให้สัญญาแก่นางพ่าย ต๊ะสุภาว่าจะให้เงิน ๕๐๐ ถึง ๖๐๐ บาท หากนางพ่ายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ ในข้อนี้เห็นว่าแม้ผู้ร้องจะมีบันทึกคำพยานของนางพ่ายและนางอนุชสร่า เล็กมณี มาเป็นพยานสนับสนุน โดยนางพ่ายให้การว่า ก่อนวันเลือกตั้งได้มีนางใบไม่ทราบชื่อและนามสกุลจริงมาหาที่บ้านและพูดกับนางพ่ายว่า “ขอฝากเบอร์ ๒ ถ้าหากได้จะอันนี้ เอาหื้อ บ่ ห้า ก้อ หก” ซึ่งมีความหมายว่า หากผู้คัดค้านได้รับการเลือกตั้งจะนำเงินมาให้นางพ่ายจำนวน ๕๐๐ ถึง ๖๐๐ บาท ส่วนนางอนุชสร่าซึ่งเป็นบุตรสาวของนางพ่ายให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑ นางอนุชสร่าทราบจากนางพ่ายว่ามีนางทองใบ ยาตา น้องสาวผู้คัดค้านมาหาที่บ้านบอกว่าจะให้เงิน ๕๐๐ ถึง ๖๐๐ บาท หากนางพ่ายลงคะแนนเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านก็ตาม แต่ได้ความจากคำให้การของนายคมสันต์ กันทะกุล ที่ให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนว่านายคมสันต์ทราบเรื่องดังกล่าวจากนางสมจิตร แผลกระโทก ก่อนวันเลือกตั้งแล้ว แต่นายคมสันต์กลับเพิกเฉยมิได้ร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

/ของผู้ร้อง

- ๖ -

ของผู้ร้องหรือเจ้าพนักงานอื่นแต่อย่างใด ทั้งที่นายคมสันต์เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
แม่ลานคนก่อนและเป็นผู้สมัครหมายเลข ๑ ในครั้งนี้ ถือได้ว่ามีส่วนได้เสียและได้รับ
ผลกระทบโดยตรง ควรที่จะรีบดำเนินการดังกล่าวเพื่อปกป้องสิทธิของตนเสียโดยเร็ว
มิใช่ปล่อยให้ล่วงเลยไปนานเช่นนี้จึงมาร้องคัดค้าน พฤติการณ์ของนายคมสันต์
จึงเป็นพินิจ นอกจากนี้ที่นายคมสันต์อ้างว่าทราบเรื่องจากนางสมจิตร์นั้น ก็ขัดกับคำให้การ
ของนางสมจิตร์ที่ให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนว่ามีได้แจ้งเรื่องดังกล่าว
ให้นายคมสันต์ทราบแต่อย่างใด ส่วนนางพ่ายซึ่งนายคมสันต์อ้างว่านางทองใบเสนอที่
จะให้เงินแก่นางพ่ายนั้น ก็มีพฤติการณ์น่าสงสัยเนื่องจากไม่ได้มาให้การต่ออนุกรรมการ
สืบสวนสอบสวนในตอนแรก แต่ได้ให้การเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน
มีคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ด้วยเหตุดังกล่าวมูลเหตุอันเป็นที่มาแห่งข้ออ้างข้อนี้ของผู้ร้อง
จึงมีพินิจสงสัย ทำให้บันทึกคำพยานของนางพ่ายและนางอนุชราซึ่งเชื่อมโยงต่อเนื่องมาจาก
มูลเหตุดังกล่าวมีน้ำหนักน้อยไปด้วย พยานหลักฐานที่ได้ความจากการไต่สวนยังไม่พอพียงว่า
มีการกระทำตามข้ออ้างของผู้ร้องในข้อนี้

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า นายล้วน อิน้อง นายบุญมี เงินคำ
และนายทรงเดช สมลา เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นคุณแก่ผู้คัดค้าน

/อันเป็นการ

- ๓ -

อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือไม่ โดยผู้ร้องอ้างว่านายล้วนเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ได้เรียกประชุมลูกบ้านผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้มาพบผู้คัดค้านและกล่าวหาเสียงให้ลงคะแนนเลือกตั้งแก่ผู้คัดค้าน ส่วนนายบุญมีเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ กล่าวกับลูกบ้านผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่าขอฝากผู้คัดค้านด้วย และนายทรงเดชเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ กล่าวกับลูกบ้านผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งแก่ผู้คัดค้าน และมักประกาศผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้านว่าควรเลือกคนใหม่ ซึ่งหมายถึงผู้คัดค้าน สำหรับกรณีของนายล้วนนั้น ผู้ร้องมีนายทวี เป้งปานัน เป็นพยานว่า นายล้วนซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ เรียกประชุมลูกบ้านให้มาพบผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน แล้วนายล้วนกล่าวต่อลูกบ้านว่าขอให้เลือกคนในหมู่ที่ ๓ ซึ่งหมายถึงผู้คัดค้าน ส่วนผู้คัดค้านนอกจากมีนายล้วนเป็นพยานยืนยันว่าได้กระทำการดังกล่าวแล้ว ยังมีนายไกรสี ปันทะ นายประสิทธิ์ ต้นคำอ้าย นายบรรทม อุดมี นายสมกลิ่น กั้นจันะ นางศรีดา วิโยค นางบังอร บุศยบุตร นายประสาน กั้นทะอุดม และนายธีรวุฒิ ะทา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานที่ไปร่วมประชุม เป็นพยานสนับสนุนว่าวันดังกล่าวนายล้วนมิได้พูดหาเสียงให้ผู้คัดค้าน คงมีแต่การ

/พูดแนะนำ

- ๘ -

พูดแนะนำตัวของผู้สมัครสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานซึ่งรวมทั้ง นายทวีด้วยเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้รับความจากพยานผู้คัดค้านต่อไปว่า นายทวีเคยดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน ในขณะที่นายคมสันต์ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน และนายทวีมีพฤติกรรมเป็นผู้สนับสนุนหรือหวัะแนนให้แก่ นายคมสันต์ โดยช่วยแจกแผ่นพับใบปลิวและติดโปสเตอร์หาเสียงให้แก่ นายคมสันต์ เป็นข้อระวางได้ว่า นายทวีอาจให้การช่วยเหลือ นายคมสันต์ พยานผู้ร้องซึ่งมีแต่คำให้การของนายทวีเพียงปากเดียว ดังกล่าวจึงมีน้ำหนักน้อย พยานผู้คัดค้านมีน้ำหนักและเหตุผลให้รับฟังมากกว่า ข้อเท็จจริง ยังฟังไม่ได้ว่านายล้วนกระทำการตามข้ออ้างของผู้ร้องในข้อนี้

ปัญหาต่อไปมีว่านายบุญมีใช้ตำแหน่งหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำการหาเสียงให้แก่ผู้คัดค้านอันเป็นคุณแก่ผู้คัดค้านหรือไม่ ในข้อนี้ได้ความว่า นายบุญมีลาออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑ พยานผู้ร้องคือนางธวพร ปันโปธา ให้การเพียงว่าเห็นนายบุญมีหาเสียงช่วยผู้คัดค้าน แต่ไม่ได้ความว่าหาเสียงในขณะที่นายบุญมียังเป็นผู้ใหญ่บ้านอยู่หรือไม่ ส่วนพยานผู้ร้อง อีกปากหนึ่งคือนายหวั่น ปันโปธา ก็เป็นพยานบอกเล่าที่ได้รับคำบอกเล่ามาจากชาวบ้านว่า นายบุญมีหาเสียงให้ผู้คัดค้านในขณะที่นายบุญมียังเป็นผู้ใหญ่บ้านอยู่ มีน้ำหนักน้อย ในขณะที่

/พยานผู้คัดค้าน

- ๕ -

พยานผู้คัดค้านต่างยืนยันว่านายบุญมีหาเสียงให้ผู้คัดค้านหลังจากที่นายบุญมีลาออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแล้ว ดังนั้น ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนจึงยังรับฟังตามคำร้องไม่ได้เช่นกัน

ปัญหาวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า นายทรงเดชฯ ตำแหน่งหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่

๗ กระทำการหาเสียงให้ผู้คัดค้านตามคำร้องหรือไม่ เห็นว่า ตามบันทึกคำพยานของ นางวิมล เมืองนิคม พยานผู้ร้องที่อ้างว่านายทรงเดชบอกชาวบ้านให้เลือกผู้คัดค้านนั้น ไม่ปรากฏว่านางวิมลทราบเรื่องดังกล่าวได้อย่างไร เมื่อผู้ร้องไม่นำชาวบ้านที่นายทรงเดชหาเสียงด้วยมาเป็นพยานสนับสนุน คำของนางวิมลจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนในข้อที่ผู้ร้องอ้างว่านายทรงเดชมักจะประกาศผ่านเสียงตามสายว่าให้เลือกคนใหม่ ซึ่งหมายถึงผู้คัดค้านนั้น พยานผู้ร้องก็มีเพียงนายสุชิน เมืองนิคม สามีนางวิมล เป็นพยานเท่านั้น ส่วนพยานผู้คัดค้านนอกจากนายทรงเดชแล้วยังมีนายบุญตัน ตาคำนวล นายเย็น เสาร์นุ นายชาญ สมลา นายบุญเทียม วรรณพ่องใส นายสุนทร ดิเคะกุล และ นายผัด ยะเอี้ย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีบ้านอยู่ใกล้กับหอประชุมซึ่งเป็นสถานที่ใช้กระจายเสียง ตามสายเป็นพยานสนับสนุนว่า นายทรงเดชไม่เคยพูดกระจายเสียงตามสายหาเสียงให้ผู้คัดค้าน นอกจากนี้พยานผู้คัดค้านดังกล่าวก็ยังยืนยัน ว่านายสุชินมีพฤติกรรมเป็นผู้สนับสนุน หรือหัวคะแนนของนายคมสันต์โดยช่วยแจกแผ่นพับใบปลิวและขับรถหาเสียงให้

/นายคมสันต์

- ๑๐ -

นายคมสันต์ ซึ่งเมื่อผู้ร้องมิได้คัดค้าน ข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงยอมรับฟังได้ คำของนายสุชิน จึงมีน้ำหนักน้อยยากแก่การรับฟัง พยานผู้คัดค้านที่นำสืบมามีน้ำหนักให้รับฟังมากกว่า คำร้องของผู้ร้องข้อนี้ฟัง ไม่ขึ้น อีกเช่นกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานจึงมิได้ เป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังที่ผู้ร้องอ้าง กรณีไม่มีเหตุที่จะมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เมื่อวินิจฉัยเช่นนี้แล้วปัญหาว่าการสืบสวนสอบสวนของผู้ร้องชอบด้วย กฎหมายหรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อไป เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายกำปนาท วงษ์นรา

นายพิชัย นิลทองคำ

นายวิเศษ นุ่มกุล